

FKF skipar fyri pallborðsfundi í Kollafirði:

Flytanin av bygð ein tann mest skelkandi gongdin í føroyska samfelagnum

— lands- og kommunupolitikarar kjakast um miðsavnan og miðspjæðing

Havnin mótevís bygðunum? Eldorado í Havnini? Landspolitikkurin svikið? Hetta vóru nakrir av teimum spurningum, kommunustýrismir úr øllum Føroyum, lögtingslimir og landsstýrismenn viðgjørdu á pallborðsfundi, ið Føroya Kommunufelag bjóðaði til seinasta leygardag í skúlanum í Kollafirði undir yvirskriftini »Miðspjæðing ella miðsavnan«. Ætlanin við fundinum var at geva kommunustýrismir høvi at siga sína hugsan um miðsavnanina og landspolitikkurum at siga hvar teir standa í hesum málum. Fundarstjóri var Hanus Joensen og fundarskrivari Jens Marius Dalsgaard, skrivari í FKF. A fundinum visti Jens Marius nakrar

strikumyndir, sum hann hevði gjørt viðvíkjandi fólkasamansetingini í og uttanfyri Havnina, sum vistu gjølla ta skelkandi gongdina í miðsavningini, t.e. at bygdirnar hava bert tey heilt ungu og tey heilt gomlu, meðan onnur fara til Havnina. Sosialurin fer í næstum at prenta hesar strikumyndir við gjøllari frágreiðing um ta álvarsligu støðuna.

Limatalið økt

Formaðurin í FKF, Jógvan Mørkøre, legði fyrri við stuttari frágreiðing. Hann greiddi m.a. frá, at síðani FKF seinast kallaði limirnar til fundar, er limatalið økt við einari kommunu, nevniliga Mikladals kommunu. Nú hava 43 kommunur við 31.000 fólkom limaskap í komm-

unufelagnum. Fyri 5 árum síðani varð líknandi fundur hildin í Runavík, har limirnir umrøddu heimstaðarkenslu og royndu at meta um, hví fólk búðu í bygðum, hóast aðrastaðni var meira at fáa av ymsum til gerandis- og ikki-gerandisdagarnar. Víst varð eisini á, at heimstaðarkensla var grundarlagið, men at lønandi arbeiði eisini mátti til. Jógvan Mørkøre segði m.a. í innleggjninginum: »Vit feroingar dáma at siga øðrum frá hvussu fjølbroytt vit eru. Ein feroingur kann í senn vera fiskimaður, timburmaður, seyðamaður o.s.fr. — ein partur av fedranna arvi, skaptur av umstøðum, har fleiri smærri partar til samans myndaðu tað dagliga breiðið. Hesin, eg vil

siga serføroyski og sterki tåtturin í samfelagnum verður heilt vist at molna burtur í einum nógv miðsavnaðum samfelagi. Millum mangt annað, so hevur miðsavnan eisini tað við sær, at næstan øll tey »finu« arbeiðsplássini verða at finnast í tí miðsavnaða økinum. Hetta ber við sær, at útriðurnar missa børnini tann vegin, tí næstan øll børn hava eina ella aðra útbúgving, og óneyðugt er at leggja afturat, at har sum børnini eru, har er lívið og har er vónin«.

Uppgávan hjá landspolitikkurum

Borgarstjórin í Klaksvík, Jógvan við Keldu, hevði síðani eitt innlegg, har hann greiddi frá støðuni

sum hon er í dag og fannst at landspolitikkurum fyrri teirra áhugaloysi og eggjaði teir til munagóð tiltøk. Innleggið hjá borgarstjóranum í Klaksvík var ein greið samanfatan av problemantikkinum viðvíkjandi hevuðsevnið á fundinum og verður tiskil refererað her í stuttum.

»Arbeiðið viðvíkjandi miðspjæðing av almennum stovnum skuldi ikki ligið á herðum Føroya Kommunufelags«, segði borgarstjórin m.a. »Hetta átti eftir okkara sannføring at verið eitt upplagt verk-evni hjá landspolitikkurum okkara. Tað sá tó ikki út til at teir tóku hetta í álvara og gjørdu nakað við hetta. Tí tók FKF henda tåttin upp«.

32% búgva í Havnini

Borgarstjórin visti síðani á nokur áhugaverd hagtöl viðvíkjandi bustaðarmynstrinum. Í 1801 buðu 90% av føroyska fólkinum úti um landið. 100 ár aftaná buðu eisini 90% av fólkinum úti um landið. 50 ár seinni, í 1950, er talið av fólkinum úti um landið farið niður í 82%. Í 1960 var tað 79%, í 1970 73%, í 1980 71% og bert fimm ár seinni, í 1985, 68%. Tá buðu sostatt 32% av øllum føroyska fólkinum í Havnini.

Talið av fólkom, sum búgva uttanfyri Havnina er sambært hesum hagtølum fallið úr 90% fyrst í hesi öldini og niður í 65% í dag. Við teimum almennu tiltøkum, sum nú liggja fyrri, fer miðsavningarferðin at vaksa í risalopum og hetta fer at niðurliggja uttanumøkini í Føroyum«, segði Jógvan við Keldu.

»Halda vit fram hesa leið komandi 40 árin, helt hann fram, »býr meira enn helmingurin av feroingum í Havnini, meðan restin av føroyska samfelagnum liggur meira ella minni í sori. Tað eru bert tveir vegir at ganga og tað verður neyðugt at føroyska fólkið greitt fær at vita frá landspolitikkurum hvør leið skal takast. Skal alt leggjast á einum staði, ella skal samfelagið varðveitast við, at øll økini verða varðveitit sum búpláss? Verður fyrra leiðin gingin, so er at geva Føroya fólki greið boð um hetta, so at ungdomur okkara og komandi ættarlið gera sær hetta greitt og kunnu taka støðu út frá hesum. Verður gingið eftir seinnu leiðini, skulu stórar, tungar og móguliga óvanligar avgerðir takast, og her krevst samstarv politikaranna ímillum«.

Havnin sama í skatti sum Klaksvík og Runavík

Jógvan undirstrikaði, at tað er ikki FKF, sum skal taka støðu fyrri landspolitikkurarnar, men at teir verða valdir til at fáa greiði á hesum. Hann gjørdi tó vart við, at tað

